EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 21.11.2025
COM(2025) 704 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o vývozních povoleních v roce 2024 podle nařízení o obchodování s některým zbožím, které by mohlo být použito pro trest smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání

1. Úvod

Cílem nařízení (EU) 2019/125 o obchodování s některým zbožím, které by mohlo být použito pro trest smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání[1] (dále jen „nařízení“), je zabránit jednak trestu smrti, jednak mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání v zemích mimo EU. Nařízení rozlišuje mezi:

- zbožím, které je ze své podstaty protiprávní a nemělo by s ním být obchodováno vůbec (příloha II), a
- zbožím, které může mít oprávněná použití, jako jsou prostředky pro vymáhání práva (příloha III) a zboží pro terapeutické použití (příloha IV).

Obchod se zbožím uvedeným v přílohách III a IV podléhá určitým omezením, včetně povinnosti požádat příslušný orgán členského státu o povolení k vývozu tohoto zboží.

V čl. 26 odst. 3 nařízení se stanoví, že členské státy každý rok vypracují veřejnou zprávu o činnosti, která obsahuje informace o počtu obdržených žádostí, o zboží a zemích, kterých se týkaly, a o rozhodnutích, která v případě těchto žádostí přijaly. Ustanovení čl. 26 odst. 4 stanoví, že Komise musí vypracovat výroční zprávu sestavenou z výročních zpráv o činnosti zveřejněných členskými státy. Zprávu musí zpřístupnit veřejnosti.

Tato zpráva Komise obsahuje informace o činnostech členských států v roce 2024[2] týkajících se povolování vývozu zboží, které by mohlo být použito k mučení nebo k výkonu trestu smrti.

Všechny členské státy předložily zprávu o počtu vývozních povolení, která byla udělena či odmítnuta podle čl. 11 odst. 1 a čl. 16 odst. 1 nařízení, a o zboží a zemích určení, kterých se dotčená povolení týkají. V některých případech příslušné orgány v členských státech rovněž informovaly o počtu nebo množství zboží, jehož vývoz byl povolen, a o kategoriích konečných uživatelů, jimž bylo toto zboží dodáno.

Povolení podle nařízení (EU) 2019/125

Ustanovení čl. 11 odst. 1 a čl. 16 odst. 1 nařízení vyžadují povolení pro vývoz[3] zboží uvedeného v příloze III a v příloze IV.

Příloha III uvádí některé zboží, které by mohlo být použito pro mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání. Zboží uvedené v příloze III spadá do těchto kategorií: zboží určené k omezování pohybu lidí, zbraně a zařízení určené k potlačování nepokojů nebo vlastní ochraně, zbraně a zařízení pro rozptyl paralyzujících nebo dráždivých chemických látek určené ke zvládání nepokojů nebo k sebeobraně a některé související látky.

[1] Úř. věst. L 30, 31.1.2019, s. 1.

[2] Neposkytuje informace o tom, jak vývozci využívají všeobecné vývozní povolení Unie podle přílohy V nařízení pro vývoz zboží uvedeného v příloze IV.

[3] Podle čl. 2 písm. d) nařízení se „vývozem“ rozumí „odeslání zboží z celního území Unie, včetně odeslání zboží, u nějž se vyžaduje celní prohlášení, a odeslání zboží poté, co bylo uskladněno ve svobodném pásmu ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013“.

Příloha IV uvádí některé chemické látky, které by mohly být použity v injekčních aplikacích smrtelné dávky.

S výjimkou případů, kdy se pro vývoz zboží uvedeného v příloze IV používá všeobecné vývozní povolení Unie stanovené v příloze V, musí být vývozní povolení získáno od příslušných orgánů dotčeného členského státu uvedených v příloze I nařízení.

Vývoz do míst určení uvedených ve všeobecném vývozním povolení Unie se obvykle může uskutečňovat bez získání individuálního nebo souhrnného povolení uděleného členským státem. Dosavadní postup byl takový, že země mimo EU je zařazena do přílohy V, pokud ratifikovala příslušnou mezinárodní dohodu se závazkem zrušit trest smrti za všechny trestné činy. V případě zemí, které nejsou členy Rady Evropy, to znamená, že daná země musela bez výhrad ratifikovat Druhý opční protokol k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech.

Existuje-li však důvodné podezření, že vývozce není schopen dodržet podmínky tohoto povolení nebo právní předpisy upravující kontrolu vývozu, může příslušný orgán vývozci používání všeobecného vývozního povolení Unie zakázat.

Ustanovení čl. 20 odst. 2 nařízení uvádí, že vývozní povolení udělené členským státem může být individuální (vývozní povolení pro jednoho konečného uživatele nebo příjemce v zemi mimo EU) nebo souhrnné (vývozní povolení pro jednoho nebo více určených konečných uživatelů nebo distributorů v jedné nebo více určených zemích mimo EU)[4].

Články 3, 4 a 5 nařízení zakazují vývoz, dovoz a tranzit zboží uvedeného v příloze II. Příslušné orgány mohou udělit výjimku z tohoto zákazu, avšak pouze tehdy, pokud se prokáže, že se zboží použije výhradně pro účely veřejného vystavení v muzeu z důvodu svého historického významu (buď v zemi mimo EU, nebo – v souladu s článkem 4 – v členském státě).

2. Udělená a odmítnutá povolení

V roce 2024 činil celkový počet oznámených povolení 248, přičemž 7 členských států uvedlo, že povolení udělilo. Zbývající členské státy informovaly Komisi, že žádné žádosti o povolení podle nařízení neobdržely, což naznačuje, že aktivita v této oblasti je omezená. Stejně jako v předchozích zprávách údaje neposkytují kritické množství, z něhož by bylo možné vyvodit podložené závěry.

Vzhledem k tomu, že definice individuálního povolení a souhrnného povolení uvedené v článku 2 nařízení nezahrnují kvantitativní složku, neuvádí se v počtu udělených povolení počet nebo množství zboží, na které se tato povolení vztahují. Ani informace,

[4] Úplná definice „individuálního povolení“ je uvedena v čl. 2 písm. p). Úplná definice „souhrnného povolení“ je uvedena v čl. 2 písm. q).

které členské státy poskytují Komisi, obvykle nerozlišují mezi individuálními povoleními a souhrnnými povoleními.

Členské státy oznámily, že v roce 2024 zamítly 2 žádosti o vývozní povolení. Oznámené případy, kdy bylo udělení povolení odmítnuto, se týkaly zboží popsaného v příloze III kódu 3.1[5] určeného k vývozu do Chile a zboží popsaného v příloze IV kódu 1.1 d)[6] určeného k vývozu do Izraele.

Články 3, 4 a 5 nařízení zakazují vývoz, dovoz a tranzit zboží uvedeného v příloze II. Nařízení umožňuje příslušným vnitrostátním orgánům udělit výjimku ze zákazu, avšak pouze tehdy, pokud se prokáže, že se dotčené zboží použije výhradně pro účely veřejného vystavení v muzeu z důvodu svého historického významu (buď v zemi mimo EU, nebo – v souladu s článkem 4 – v členském státě). Příslušné orgány uvedly, že takové výjimky v roce 2024 neudělily.

Příloha 1 této zprávy obsahuje přehled počtu oznámených vývozních povolení, která členské státy udělily a odmítly v období 2017–2024.

Příloha 2 této zprávy obsahuje informace o počtu oznámených vývozních povolení udělených členskými státy, pokud jde o zboží uvedené v příloze III.

Příloha 3 této zprávy obsahuje informace o oznámených místech určení povoleného a odmítnutého vývozu, pokud jde o zboží uvedené v příloze III.

Příloha 4 této zprávy shrnuje informace poskytnuté Komisi o oznámeném konečném použití povoleného vývozu, pokud jde o zboží uvedené v příloze III.

Příloha 5 této zprávy obsahuje podrobný přehled povoleného vývozu zboží uvedeného v příloze III za rok 2024.

Příloha 6 této zprávy obsahuje informace o počtu oznámených vývozních povolení udělených členskými státy, pokud jde o zboží uvedené v příloze IV.

Příloha 7 této zprávy obsahuje informace o oznámených místech určení povoleného vývozu, pokud jde o zboží uvedené v příloze IV.

Příloha 8 této zprávy shrnuje informace poskytnuté Komisi o oznámeném konečném použití povoleného vývozu, pokud jde o zboží uvedené v příloze IV.

Příloha 9 této zprávy obsahuje podrobný přehled povoleného vývozu zboží uvedeného v příloze IV za rok 2024.

[5] Přenosné zbraně a zařízení, z nichž vychází nebo je rozptylována dávka paralyzující nebo dráždivé chemické látky.
[6] Sodná sůl pentobarbitalu – (CAS 57-33-0).